

MAHREMİYET EĞİTİMİ NEDİR?

Mahremiyet eğitimi; "özel bölge ve sınırlar eğitimi"dir. Bu eğitimle çocuk; kendisinin ve diğer insanların özel bölge ve alanlarının farkına varır, kendi özel alanını korumasını öğrenir, diğer insanların özel alanlarına saygı duyar, kendisi ile çevresi arasında sağlıklı sınırlar çizer ve en önemlisi istemediği her temas ve hoşlanmadığı her davranışa "Hayır!" diyebilme özgürlüğüne sahip olduğunu öğrenir.

Neden Mahremiyet Eğitimi Önemli?

Günümüz dünyasında artan suç oranları ile birlikte çocuğumuz için parklardan tutun sosyal medyaya kadar her alanı tehlike olarak görmekteyiz. Çocuğumuzu korumak istemekle birlikte ebeveynler olarak onların her anında yanında bulunabilmemiz de mümkün olmamaktadır. Böyle bir durumda çocuğumuzun bedenini korumasını öğretmek biz ebeveynlerin sorumluluğundadır.

Mahremiyet eğitiminin verilmesi, çocuğun ruhsal ve cinsel açıdan korunması adına önemlidir.

"Erken Çocukluk Dönemi" adı verilen, yaşamın ilk 6 yılındaki gelişim sürecinde, mahremiyet eğitimi önemli bir yer tutar. Çünkü kişiliğin temeli bu dönemde atılır.

Mahremiyet eğitimi alan çocuklar, kendi özel alanını bilir, bu alanını korur ve başkalarının özel alanlarına da saygı gösterir. Bu durum aynı zamanda çocuğun sağlıklı bir kişilik gelişimine zemin hazırlar.

Özel Alanı Tanımlama-"Dokunulması yasak olan yerlerim" refleksi: Vücudun kişiye özel olan bölgeleri, bu bölgelerin gizlenmesi gerektiği çocuğa iki yaşından itibaren yavaş yavaş anlatılmalıdır. Bu alanın başkalarından gizlenmesi ve anne-baba ve doktorlar dışında bu bölgeye kimsenin dokunmaması gerektiği çocuğa öğretilmelidir.

Cinsel organlar çocuk sorduğunda anne-baba üzerinden değil kitaplar üzerinden öğretilmelidir.

Çocuğun Başkalarının Önünde Kıyafetinin Değiştirilmemesi: Çocuğu iç çamaşırına varıncaya kadar başkalarının önünde soyup giydirmek doğru değildir. Tabi ki anne-babanın da çocuğun görmeyeceği bir alanda giyinip soyunması da çocuğun bütüncül bir mahremiyet duygusu geliştirmesi açısından önemlidir.

Çocuğu Banyo yaptırırken **4-5 yaşından** sonra çocuğu iç çamaşırını ile yıkamak, iç çamaşırını çıkarırken ve temizlerken gözleri kısarak ya da başı hafif yana çevirerek o alana saygı gösterdiğimizizi hissettirmek çocuklarda mahremiyet duygusunun gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Çocukların Cinsel Organını Sevgi Objesi Yapmama: Çocukları cinsel organlarına dokunarak, onları konu yaparak sevmek doğru değildir. Bu durum, onların özel alanlarının ihlalidir. Çocuk bu şekilde başkalarının özel alanlarının kullanılarak onlara şaka yapılabileceği inancını taşır. Çocukları cinsel organlarını konu ederek sevmek, onları kendilerini kötü niyetli yabancılardan korumak konusunda etkisiz kılabilir. Çocuk, bir başkası özel alanına dokunmak istediğinde bunun iyi mi yoksa kötü mü olduğunun ayrımını yapamayabilir.

Çocuğun Anne Babayla Yatağının Ayrılması: 2 yaşla birlikte çocuk yavaş yavaş bağımsızlığını kazanır ve kendi başına yemek yemeye, yolda kendi başına yürümek istemeye başlar. Bu dönem gelişim olarak da çocuğun odasının ayrılabilceği bir zamandır. Genel olarak **4 yaşına** kadar bu sorun çözülmelidir. Çocuğun anne babasının özel ilişkisine şahit olması sakıncalıdır.

Odanıza İzin Alarak Girmesi Gerektiğini Öğretme: Çocuklara dört-beş yaştan itibaren anne-babanın odası kapalı ise odaya kapıyı çalarak ve izin alarak girmesi gerektiği öğretilmelidir. Çocuğun odasına girerken kapısının çalınması çocuğa iyi bir model oluşturacaktır.

Televizyondaki Sahneler: Örneğin bir televizyon sahnesinde arkadaşlarının özel alanına şaka amaçlı dokunan kişiye seslice kızılabilir. "İnsanların özel yerlerine dokunulması hoş bir davranış değildir" gibi cümlelerle tepki belli edilebilir. Çocuklar anne-babaların kendilerine değil de başkalarına verdikleri tepkiler yoluyla daha kolay öğrenmektedirler.

"Tuvalette benden başkası olmamalı" bilinci: Bazı anne babalar, çeşitli nedenlerle ya çocukları ile birlikte tuvalete girmekte veya tuvaletin kapısını aralık bırakmaktadır. Bu davranış çocuğun temel davranış refleksi kazanmasına engel olmaktadır. Her ne sebeple olursa **olsun dört yaşına gelen bir çocuk**, tuvaletin "**özel**" bir mekan olduğunu öğrenmeli, tuvalet ihtiyacını gideren birisinin başkaları tarafından görülmesinin uygun olmayacağını bilmelidir.

"Fiziksel baskıya direnme" refleksi: Küçük yaştaki çocuklar kendi güçsüzlüklerini ve çaresizliklerini büyüklerin gücünü keşfettikçe anlarlar. Anne-babalar ve akrabalar, çocuklarına olan sevgi gösterileri sırasında çocuklara kendi güçsüzlüklerini hissettirecek kadar büyük ve orantısız güç kullanmaktan kaçınmalıdırlar. Anne-babalar, çocuğuna kendisine güç uygulandığında karşılık verilmesi gerektiğini öğretmelidirler. Çocuğun istemediği bazı durumlarda gösterdiği tepki, güç gösterisi ile kırılmamalı, çocuğun direncinin işe yaradığı bizzat yaşayarak gösterilmelidir.

"Bedenim bana aittir" bilinci: Bebekliğinden itibaren kendisini rahatlıkla yetişkinlerin eline bırakan bebeğin ilerleyen yıllarda kendi bedeninin farkına varması ve çevresindeki yetişkinlerden ayrı bir birey olduğunu hissetmesi gerekir. Bedeninin kendisine ait olduğu hissini kazanamayan ve bedeni üzerinde başkalarının bir şeyler yapabileceğini düşünen çocuk rahatlıkla taciz tuzağına düşebilmektedir.

ANNE BABALARA ÖNERİLER

- Çocuklara cinsellik anlatılırken sadece bedensel bir durum gibi anlatılmamalı. "Sevgi" kelimesi de dahil edilmelidir.
- Çocuğa anne-babanın özel bölgelerine dokunması konusunda izin verilmemelidir.
- Çocuklar dudaktan öpülmemelidir. (Cinselliği çağrıştırdığı için çocuğun kafasının karışmasına ve gelişimini olumsuz etkilemesine neden olabilir, anne babası tarafından dudağından öpülen çocuk, başkasının da kendisini dudaktan öpmesinde bir sakınca görmeyebilir.)
- Çocukların iyi sıır-kötü sıır kavramını öğrenmeleri sağlanmalıdır. İyi sıırların mutluluk veren sürprizler; kötü sıırların mutsuz eden, rahatsızlık veren davranışlar olduğu açıklanmalıdır.
- Soru sorduğunda tam olarak neyi kastettiği iyice anlaşılmalıdır. Sorusu mutlaka yanıtlanmalı ancak gelişim seviyesine uygun kısa ve net cümleler olmalıdır.
- Soru sorduğunda sorular geçiştirilmemeli, sorduğu sorudan dolayı yargılanmamalı ya da "Aaa bu çok ayıp, sonra öğrenirsin" gibi cümleler kullanılmamalıdır. Unutmayın ki merak ettiği

soruların yanıtlarını anne ve babalardan öğrenmezse güvenilir olmayan kaynaklardan öğrenmeye çalışacaktır.

- Mahremiyet eğitiminin çocuklara korku ve endişe yaratmadan, günlük yaşamın içinde, doğal olarak verilmesi uygundur.
- Vücutundaki özel bölgeler ve bu bölgelerin gizlenmesi gerektiği çocuğa iki yaşından itibaren anne veya babası tarafından anlatılmalıdır.
- Çocuğun kendi mahremini/özel alanını koruyabilmesi adına, öncelikle bu alanları çocuğa doğru ve dikkatli bir şekilde tanımlamak gerekir. Bu bölgeler; dudak, göğüs, iki bacak arası ve kalçadan oluşmaktadır.
- Çocuklara mahremiyet eğitimi verilirken "ayıp, günah, yasak" gibi kelimeler yerine "özel" sözcüğünün kullanılması çocuğun duygusal gelişimi açısından önemlidir.

UNUTMAYIN!

Çocuklarımıza öğretmek istediğimiz her davranışı, yetişkinler olarak önce bizler uygulamalı ve onlara örnek olmalıyız. Mahremiyet eğitimi dâhil her türlü eğitimin çocuğa en iyi verilme şekli ancak rol model olma yöntemiyle mümkün olacaktır.

OKUL ÖNCESİNDE SINIR KOYMA (MAHREMİYET) EĞİTİMİ VELİ BİLGİLENDİRME BROŞÜRÜ

